

Werken op taluds en hellingen

Inhoudsopgave

- Wat is de gewenste situatie?
- Maatregelen
- Checklist
- Toelichting op de maatregelen

Goedgekeurd door Sociale Partners

Werken met machines op taluds en hellingen brengt gevaren met zich mee. Als de machine kantelt of wegglijdt, kan de chauffeur bekneld raken of in het water terecht komen. Langdurig werken op een talud of helling kan bovendien zorgen voor een scheve werkhouding in de machine. Dit kan lichamelijk belastend zijn voor de chauffeur en andere personen die handmatig apparatuur werken, zoals een tweewielige trekker of een bosmaaier. Zie ook "[Werken met de bosmaaier – lichamelijke belasting](#)".

Wat is de gewenste situatie?

- ✓ De machine kantelt niet en glijdt niet weg.
- ✓ De chauffeur krijgt geen gezondheidsklachten door het werken in een scheve houding.

Maatregelen

- ➔ Werk met een CE gemarkeerde machine, inclusief documentatie en gebruikshandleiding.
- ➔ Werk bij voorkeur vanaf het vlakke deel boven of onder aan de helling.
- ➔ Zorg voor een veilige werkmethode en gebruik een voor het specifieke werk geschikte machine.
- ➔ Zorg voor afwisseling van de werkzaamheden.
- ➔ Stem de kennis en ervaring van medewerkers af op de gevaren van de omgeving en het werk.

Checklist

- Heb ik een [aantoonbare werkinstructie](#) gehad voor het werken op taluds en hellingen?
- Is de machine voorzien van een veiligheidscabine, -frame of beugel en veiligheidsgordel?
- Gebruik ik de veiligheidsgordel?
- Is er een "life hammer" in de cabine om een ruit in te kunnen slaan en zit deze in de houder?

- Kan ik in deze omgeving en situatie veilig werken?
- Houd ik rekening met de draagkracht van de grond?
- Zijn omstanders op veilige afstand?
- Werk ik met de maaier of klepelbak aan de hoge kant van het talud?
- Verlaat ik de machine op een vlak gedeelte?
- Meld ik terugkomende storingen aan mijn leidinggevende?
- Eén keer een nee? Bel je leidinggevende! (als je het zelf niet kunt oplossen)

Toelichting op de maatregelen

Organisatie en voorbereiding

- Beoordeel vooraf hoe het werk op het talud of helling veilig kan plaatsvinden. Bespreek de bijzonderheden met de betrokkenen.

- Kies een werkmethode waarbij de risico's voor de medewerker(s) en de omgeving beheersbaar zijn.
- Bij werk in de buurt van de openbare weg; raadpleeg [Veiligheid bij werken langs de weg](#).
- Bij werk in de buurt van water; raadpleeg [Werken langs of bij het water](#).
- Werk bij voorkeur vanaf het vlakke deel boven of onder de helling, bijvoorbeeld met een hydraulische arm. Dit voorkomt een scheve houding. Houd rekening met de bodemgesteldheid van het vlakke deel.
- Als het werk niet vanaf het vlakke deel boven of onder de helling gedaan kan worden, gebruik een op afstand bedienbare maaier, een maaitrekker met een laag zwaartepunt of een andere veilige en ergonomische maaimethode en houd dan rekening met:
 - de hellingshoek (deze hangt af van de techniek en de hieronder genoemde factoren);
 - de bodemgesteldheid;
 - de draagkracht van de bodem;
 - kuilen en gaten en hopen;
 - vochtigheid (bij natte bodem bestaat een grote kans op glijden);
 - de begroeiing (slecht zicht);
 - de weersgesteldheid en de weersverwachting;

- de situatie onder aan de helling (verkeer, (on)diep water).
- Zorg dat storingen opgelost worden als de machine vlak staat. Zie ook [Opheffen van storingen aan machines.](#)

Gereedschap, machines en apparaten

- Stel hoge eisen aan machines die ingezet worden bij het werk op taluds of hellingen. Denk o.a. aan;
 - Een goedgekeurde veiligheidscabine, -frame, of -beugel op de machine, ook bij machine met een laag eigen gewicht. Als een machine kantelt blijkt de machinist te vaak bekneld te raken, soms met fatale afloop.
 - Veiligheidsgordel op de zitplaats(en) en check of die gebruikt wordt.
 - Laag eigen gewicht;
 - Laag zwaartepunt;
 - Goede balans van de machine of trekker en maaier / maaïarm.
- Raadpleeg vooraf de gebruikershandleiding van de machine om na te gaan onder welke hellingshoek de machine maximaal mag werken.
- Voorkom los liggende spullen in de cabine.
- Zorg dat er met een machine gewerkt kan worden die vlak en stabiel staat bij werk op één plek. Soms kan het noodzakelijk zijn om rijplaten te gebruiken om de machine vlak te zetten. Gebruik eventueel een machine met een verlengde giek.
- Zorg dat een veilige werkwijze toegepast wordt; bijvoorbeeld tijdens het zwenken wordt met de cabine van het water weg gedraaid, zodat de machinist de cabine altijd kan verlaten bij een te water geraakte machine!
- Zorg voor een life-hammer op een vaste plaats in de cabine.

- Werk bij maaierwerkzaamheden, die niet vanaf het vlakke deel gedaan kunnen worden met:
 - een op afstand bestuurbare maaier
 - of: een vierwielige trekker met laag zwaartepunt
 - of: een tweewielige trekker

	veiligheid	fysieke belasting	werksnelheid
hydraulische arm met maaier	++	+/-	+
op afstand bestuurbare maaier	++	+	-
vierwielige trekker met laag zwaartepunt	+/-	+/-	++
tweewielige trekker	+/-	-	+/-
bosmaaier	+/-	--	--

Overzicht van ingeschatte scores m.b.t. veiligheid, fysieke belasting en werksnelheid bij vijf maaitechnieken op taluds

Tweewielige trekker met speciale noppen voor taluds

Trekker met laag zwaartepunt

Op afstand bestuurbare maaier

Opleiding en instructie

- Zorg voor medewerkers die opgeleid zijn en kennis hebben over het uit te voeren werk.
- Instrueer de medewerkers in begrijpelijke taal en aantoonbaar over de gevaren van het werk en de te nemen maatregelen.

- In de instructie aan de medewerkers moet minimaal het volgende aan de orde komen; [zie bijlage](#).
- Geef aanvullende instructies als het werk afwijkt van de standaardwerkzaamheden.
- Check of men de instructie begrepen heeft.

Wat u verder nog moet weten

- Naast het gevaar van kantelen of uitglijden van de machine of trekker, zorgt het lopen of rijden op talud voor een hogere lichamelijke belasting door scheef zitten of lopen. Ook daarom is het aan te bevelen om zoveel mogelijk vanaf de vlakke delen te werken.

Meer informatie

- Aantoonbaar instructie geven? [Instructie Werken op taluds en hellingen](#)
- [Veilig werken met tweewielige trekkers](#)
- [Veilig werken met vierwielige trekker](#)
- [Zelfrijdende maaimachines](#)
- [Werken met een bosmaaier](#)
- [Werken langs de weg](#)
- [Werken langs of bij het water](#)